

satrenējas

DAIŅA ĢELŽA FOTO

< < Pirms 30 gadiem katrā ciematā bija daudz mazražīgā lauksaimniecībā nodarbinātu cilvēku. Tagad viņi pārgājuši uz citām sfērām, atraduši darbu pilsētās. Bērni brauc līdz. Bērniem jānācās tur, kur viņiem ir vislabāk, bet nevar skolotāju būt vairāk nekā skolēnu. Pirmskolas iestādes ir atstātas visur.

– Minējāt, ka iedzīvotāji jūtas attālāki, arī attīstība novada centrā un nomalēs atšķiras. Kā to sabalansēt?

A. Galeckis: – Darba vietas koncentrējas centros, bet dzīvot cilvēki dodas no tiem prom. Pirmais un vienīgais, kas viņiem vajadzīgs, ir ceļš. Tā ir apjomīga naudas lieta, un ar to īsti galā netiek ne valsts, ne pašvaldības, bet cenšamies.

R. Kalējs: – Visu uzreiz par pašvaldības līdzekļiem ir grūti izdarīt. Par Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda līdzekļiem vecajos novados iesāktie ceļu projekti Papē, Bernātos un Medzē ir procesā. Izsludināta jauna konkursa kārtā, kurā plānojam iesniegt projektu par Jūrmalcieņa ceļu no kūpinātavas līdz piestātnei, kā arī par pašvaldības posmu no Ziemupes uz Vērgali.

– Kādā domes sēdē tika skats jautājums par neloģiskām pagastu pārvalžu apvienībām, kuras varētu pārkārtot. Vai kaut kas tiek darīts?

A. Galeckis: – Tur nav loģikas un nav neloģikas. Tā ir darba organizācija. Ja pagastā ir 500–700 iedzīvotāju, nevar nolikt labu speciālistu uz pilnu slodzi, lai viņš tur gurķojas. Vai pārvaldnieks brauc uz Embūti no Kalvenes vai Vaiņodes, sanāk viena slodze. Neesmu dzirdējis, ka iedzīvotāji būtu īpaši jutuši, ka ir pagastu apvienības. Nīceni vienmēr būs nīceni, un Otaņķi vienmēr būs ar savu identitāti.

Iepriekš bija labāk

Kristīne Bīriņa ar ģimeni dzīvo lauku mājā uz Dunalkas un Tadaikšu pagasta robežas, audzē trušus, nodarbojas ar lauksaimniecību un amatniecību. "Varbūt būs labāk, bet pašreiz ne ar ko labu neesmu saskārusies. Paši nezina, kur ko sūtīt manā jautājumā un kas to var atrisināt. Varbūt tas bija tāpēc, ka nupat tikai viss bija mainījies," savu vērtējumu pauž Kristīne. Mīnuss esot tas, ka nevar visas lietas nokārtot Durbē, bet jādodas uz Grobiņu. "Negatīvi ir tas, ka bērniem būs jāmaksā par pusdienām, ko iepriekšējā pašvaldība varēja atļauties. Tas pats ir ar Durbes ugunsdzēsēju depo, ko agrāk varēja uzturēt," mīnusus uzskaita sieviete. "Skolā jau brīdināja, ka nākamgad par pusdienām būs jāmaksā. Mēs samaksāsim, bet baidos, ka būs ģimenes, kas

nevarēs samaksāt un izveidosies parādi. Tāpat būs ģimenes, kas izlems nemaksāt, un bērni ēdīs bulciņas, ne kārtīgu ēdienu," uzskata Kristīne. "Durbe ar katru gadu attīstījās arvien vairāk, tika izbūvēts kāds jauns ceļš, klāt nāca jaunas apskates vietas. Tagad nezinu neko par jaunajiem projektiem, nezinu, vai mūsu pilsētiņa attīstīsies tikpat raiti uz priekšu," domīgi saka iedzīvotāja.

"Es savā dzīvē nekādas baigās izmaiņas nejūtu, bet, klausoties apkārt, ko cilvēki runā, jāsecina, ka labāk bija tad, kad bija Nīcas novads," teic lauksaimnieks Guntis Silenieks no Otaņķu pagasta. "Tā tikai teica, ka būs vairāk naudas, bet kaut kā tā naudiņa netiek dota, tā tiek nogriezta pasākumiem," vērtē iedzīvotājs. Guntim nav bijusi nepieciešamība pēc pakalpojumiem Grobiņā, viņš dokumentu lietas kārtojot elektroniski. "Man personīgi nav sajūtas, ka dzīvotu nomalē. Es jokojot kaitīnu nīceni, ka viņi ir lielākā nomalē nekā es, jo Nīca ir tālāk no Grobiņas," pajoko lauksaimnieks. Viņš domā, ka pašvaldības "augšas galam" biežāk vajadzētu atbraukt uz pagastu. "Vajag apzināt reālo dzīvi, aprunāties ar iedzīvotājiem, lai izprastu katras novada vietas, pat vismazākās, situāciju," uzskata Guntis.

Aizputniece Inese uzsver, ka joprojām nav sapratusi, kas, kur un kā notiek. "Piemēram, katrā bijušajā novadā bija Dzimtsarakstu nodaļa ar saviem darbiniekiem, kas laulāja. Tagad skatos mājaslapā pie kontaktiem, ka ir vadītāja un četras vietnieces. Pēc šīs informācijas pašvaldības mājaslapā iznāk, ka Nīcā, Vaiņodē, Pāvilstā, Grobiņā vairs nevar salaulāties?" neizpratnē ir sieviete. Tāpat viņa novērojusi, ka jaunās pašvaldības veidošanās laikā no darba aizgājuši daudzi darbinieki, piemēram, kultūras jomā. "Skatos, ka daudzviet viens cilvēks pilda darba pienākumus divās vietās. Gribas cerēt, ka atalgojums ir adekvāts, bet vai no tā necieš darba kvalitāte?" pauž aizputniece. "Paldies Dievam, ka ir saglabāta veselības aprūpe, ir feldšerpunkti, poliklīnikas, lai gan zinu, ka atsevišķās vietās ir bijušas problēmas ar medicīnu nodrošinājumu," norāda Inese.

Pat līdz 300 kilometriem dienā

"No Virgas pagasta tālākā gala līdz Gramzdas pagasta

EKSPERTE

Darāmās lietas joprojām ir procesā

Ilze Oša, VARAM valsts sekretāra vietniece

Katrā pašvaldībā reforma ir ieviesta atšķirīgi, pievērsoties tieši vietējām vajadzībām. Salīdzināt pašvaldības risinājumu pieņemšanā būtu diezgan nepareizi. Dienvidkurzemes novads jāuzslavē par vienoto tīmekļa vietni. Vienotu pieeju šobrīd ievieš tikai desmit jaunās pašvaldības.

Dienvidkurzemei pēc apvienošanās ir piecpadsmitais augstākais rādītājs budžeta ieņēmumos uz vienu iedzīvotāju star 43 pašvaldībām. Tas nozīmē, ka iespējas kaut ko darīt un realizēt projektus ir palielinājušās. Arī uz valsts mērķdotācijām un dažādiem citiem atbalsta instrumentiem pašvaldība aktīvi piesakās, daļēji iecerēs atbalstītas. Pašvaldība arī uzrāda spējas piesaistīt investīcijas un uzlabot ceļu infrastruktūru, kā arī attīstīt citas svarīgas prioritātes.

Saeima līdz gada beigām

Aizvīķiem vienā virzienā ir 58 kilometri, bieži mans laiks paiet automašīnā, braucot uz vienu pagastu un paralēli risinot "degošākās" problēmas otrā," savu darbu divu pagastu pārvaldībā raksturo Daiga Egle. Viņa Priekules novadā bija Virgas pagasta pārvaldniece, bet Dienvidkurzemes novada pašvaldība aicināja klāt paņemt arī Gramzdas pagastu. Ir dienas, kad pārvaldniece nobrauc 200–300 kilometrus. "Abu pagastu teritorijas ir plašas, kopā seši ciemi, kas nav nekādi mazie. Man ir pieņemšanas dienas vienā un otrā pagastā. Priecājos, ka kolektīvi man ir labi un no pagastu cilvēkiem saņemu labas atsauksmes. Uzslavējuši mani,

pagarinājusi jaunu saistošo noteikumu izstrādi apvienotajās teritorijās. Sākotnēji termiņš bija šī gada vasara. Tas gan ir pašvaldību neizdarīto mājasdarbu saraksts. Nelielas atkāpes ir arī Dienvidkurzemē, procesā ir saistošie noteikumi par novada simboliku, sadzīves atkritumu jautājumiem un kapsētām.

Apkopotā informācija par pašvaldību paveikto sociālajā jomā rāda, ka vismaz bērna piedzimšanas pabalsts Dienvidkurzemes novadā ir lielāks, nekā bija novados pirms apvienošanās. Tas rāda vietvaras interesi par attīstības scenāriju nākotnē.

Neatkarīgam ārējo pakalpojumu sniedzējam VARAM bija lūgusi izvērtēt arī Dienvidkurzemes pašvaldības struktūras iecerēto modeli. To vērtēja uz pagājušā gada nogali, zinām, ka šobrīd ir pārskatīta esošā struktūra. Pakalpojuma sniedzējs norādīja, ka novadā bija optimizētas juridiskā atbalsta funkcijas, atzinīgi novērtēja, ka ir divi uzņēmējdarbības atbalsta speciālisti, noticis finanšu uzskaites un darbības funkciju slodžu skaita samazinājums. Darbaspēka kapacitāte novērtēta kā pietiekama pašvaldības funkciju nodrošināšanai.

Saistībā ar reformu darāmās lietas joprojām ir procesā. Ministrija šogad plāno vērtēt, kā veicies ar pagastu pārvalžu izvietojumu, klientu apkalpošanas centriem. Pašvaldībām līdz šī gada vasarai bija jāizvērtē savu kapitālsabiedrību turpmākā darbība un jāpieņem lēmumi, ko ar tām darīt, arī to vērtēsim otrajā pusgadā.▶

ka es nešķiroju cilvēkus. Grūti iedomāties, ka kāds tā dara," viņa saka. "Problēmu ir daudz, varētu teikt, ka pat ielaistas, īpaši ja runājam par Gramzdas pagastu. Visas nebija iespējamas atrisināt šo mēnešu laikā. Grūtības ir sociālajā jomā, kā arī ar kārtības ieviešanu, lai tie, kuri saņem garantēto minimālo ienākumu, klausītu," stāsta pārvaldniece. "Ziemā cilvēki zvanīja, jo bija problēmas ar sniegu uz ceļiem, nevarēja tikt uz darbu. Darbaspējīgie lauku ļaudis ir ārpus pagasta. Vienlaikus arī jāprieccājas, ka ir zemnieki un privāti uzņēmēji, kas dod darbu citiem pagasta iedzīvotājiem," pauž pārvaldniece.▶